

เล่ม คู่มือ

การฝึกพูดเบื้องต้น

สถาบันราชานุกูล
กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

คู่มือการฝึกพูดเบื้องต้น

สถาบันราชานุกูล

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

คู่มือการฝึกพูดเบื้องต้น

ที่ปรึกษา : นายแพทย์อุดม เพชรสังหาร

ผู้ทรงคุณวุฒิ : สุชัย ท่ามาหาหิน

ภาวิณี อ่อนนาค

เนื้อหาวิชาการ : ชุติวรรณ แก้วไสย

ปราโมทย์ บุญทวงศ์

ธนพล พรหมสว่างศิลป์

พิมพ์ครั้งที่ 1 : กันยายน 2546

5,000 เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ 2 : มีนาคม 2552

3,390 เล่ม

จัดพิมพ์โดย : สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

4737 ถ.ดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0-2245-4601-5 โทรสาร 0-2248-2944

www.rajanukul.com

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

ISBN 974-0148-56-5

คำนำ

ปัญหาพูดช้าเป็นปัญหาทางการพูดที่พบได้บ่อย หากสามารถให้การวินิจฉัยความผิดปกติ และได้รับการฝึกพูดเร็วมากเท่าไร จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาความสามารถทางภาษาและการพูด และลดความรุนแรงของการพูดผิดปกติได้ ในปัจจุบันมีเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการทางภาษาและการพูดล่าช้าจำนวนมากที่ไม่สามารถเข้ารับบริการฝึกพูดตามสถานบริการสาธารณสุขที่อยู่ใกล้บ้านได้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านบุคลากรที่มีความรู้ด้านการแก้ไขการพูด และถึงแม้สามารถเข้ารับบริการในสถานบริการสาธารณสุขที่มีบุคลากรด้านนี้แต่การให้บริการยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการในด้านความเร็ว และความถี่ของการฝึก ส่งผลให้เด็กกลุ่มนี้ขาดโอกาสในการพัฒนาความสามารถทางภาษาและการพูดตั้งแต่ในระยะต้นๆ

การจัดทำหนังสือคู่มือการฝึกพูดเบื้องต้น เป็นแนวทางหนึ่งในการช่วยเหลือ และสนับสนุนให้บุคลากรสาธารณสุข รวมถึงผู้ปกครอง หรือผู้เกี่ยวข้อง สามารถฝึกพูดเบื้องต้นให้กับเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการทางภาษาและการพูดล่าช้า เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาการ และเตรียมเด็กให้พร้อมในการที่จะเรียนรู้การพูดในระดับที่ซับซ้อนต่อไปได้

ขอขอบพระคุณ คุณสุชัย ทำมาหากิน และคุณภาวิณี อ่อนนาค ที่ได้ให้คำแนะนำในการจัดทำหนังสือคู่มือ รวมถึงผู้ปกครอง และเด็กทุกคน ที่ได้สละเวลามาเป็นแบบในการถ่ายภาพประกอบ จนสามารถผลิตหนังสือคู่มือเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ดีด้วย

คณะทำงาน

กันยายน 2546

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
รายละเอียดในคู่มือ.....	1
ข้อเสนอแนะการใช้คู่มือ.....	3
ส่วนที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการฝึกพูด	
- พัฒนาการทางภาษาและการพูด.....	7
- ปัญหาพูดช้า.....	10
- สาเหตุที่ทำให้เด็กพูดช้า.....	10
- เกณฑ์พิจารณาความล่าช้าทางภาษาและการพูด.....	11
- การฝึกพูด.....	12
- หลักในการสอนพูด.....	13
- เทคนิคการช่วยเหลือในการฝึก.....	14
ส่วนที่ 2 วิธีการฝึกพูด	
1. การเตรียมความพร้อม	
1.1 การเตรียมความพร้อมทักษะพื้นฐาน.....	19
1.1.1 การมอง.....	19
1.1.2 การฟังเข้าใจภาษา.....	20
1.2 การเตรียมความพร้อมก่อนสอนพูด.....	21
1.2.1 การเป่าลม.....	21
1.2.2 การบริหารอวัยวะที่ใช้ในการพูด.....	22
1.2.3 การเล่นเสียงที่ไม่มีความหมาย.....	24
1.2.4 การเลียนเสียงที่ไม่ใช่คำพูด.....	25
1.2.5 การเลียนเสียงพูด.....	26

2. การสอนภาษา	
2.1 การรู้จักคำนาม	
2.1.1 หมวดอวัยวะ.....	27
2.1.2 หมวดบุคคล.....	28
2.1.3 หมวดสัตว์.....	29
2.1.4 หมวดสิ่งของ.....	31
2.1.5 หมวดผลไม้.....	33
2.2 การรู้จักคำกริยา.....	35
3. การสอนพูด	
3.1 การพูดคำนาม	
3.1.1 หมวดอวัยวะ.....	37
3.1.2 หมวดบุคคล.....	38
3.1.3 หมวดสัตว์.....	39
3.1.4 หมวดสิ่งของ.....	40
3.1.5 หมวดผลไม้.....	41
3.2 การพูดคำกริยา.....	42
3.3 การพูดเป็นวลีหรือประโยค.....	43
ภาคผนวก	
- บัญชีคำศัพท์.....	47
- รายชื่อโรงพยาบาล.....	48
- เอกสารอ้างอิง.....	50

รายละเอียดในคู่มือฝึกพูดเบื้องต้น

เนื้อหาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการฝึกพูด เนื้อหาประกอบด้วย

- พัฒนาการทางภาษาและการพูด
- ปัญหาพูดช้า
- สาเหตุทำให้เด็กพูดช้า
- เกณฑ์พิจารณาความล่าช้าทางภาษาและการพูด
- การฝึกพูด
- หลักในการสอนพูด
- เทคนิคการช่วยเหลือในการฝึก

ส่วนที่ 2 วิธีการฝึกพูด เนื้อหาประกอบด้วย

1. การเตรียมความพร้อม
 - การเตรียมความพร้อมทักษะพื้นฐาน
 - การมอง
 - การฟังเข้าใจภาษา
 - การเตรียมความพร้อมก่อนสอนพูด
 - การเป่าลม
 - การบริหารอวัยวะที่ใช้ในการพูด
 - การเล่นเสียงที่ไม่มีความหมาย
 - การเลียนเสียงที่ไม่ใช่คำพูด
 - การเลียนเสียงพูด

2. การสอนภาษา

- การรู้จักคำนาม
 - หมวดวิยะ
 - หมวดบุคคล
 - หมวดสัตว์
 - หมวดสิ่งของ
 - หมวดอาหาร
- การรู้จักคำกริยา

3. การสอนพูด

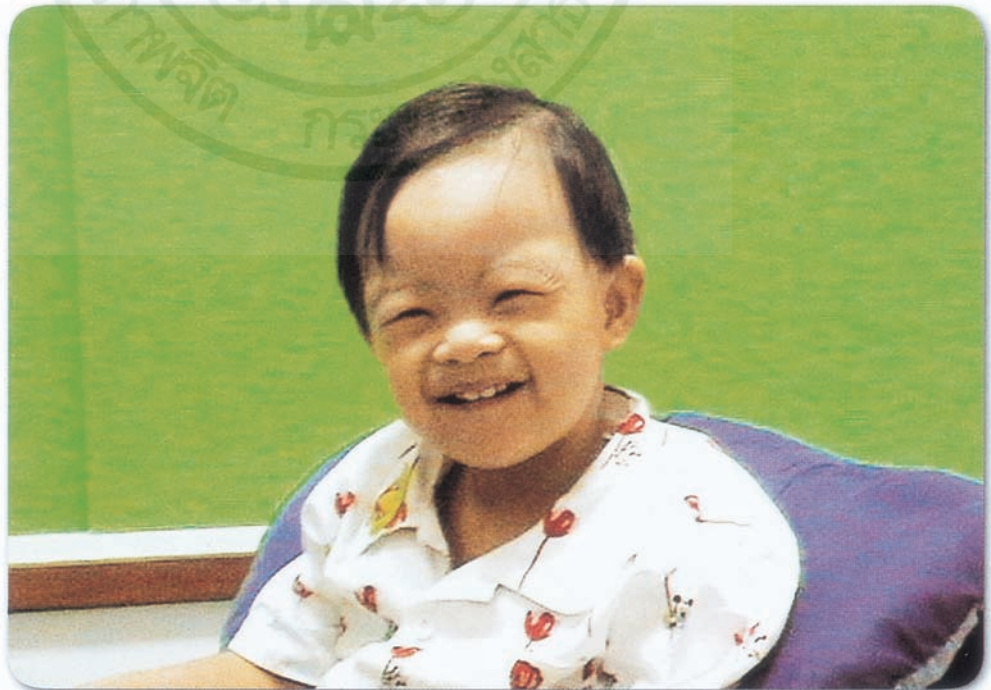
- การสอนพูดคำนาม
 - หมวดวิยะ
 - หมวดบุคคล
 - หมวดสัตว์
 - หมวดสิ่งของ
 - หมวดอาหาร
- การพูดคำกริยา
- การพูดเป็นวลีหรือประโยค

ข้อแนะนำการใช้คู่มือ

คู่มือการฝึกพูดเบื้องต้น เล่มนี้ เรียบเรียงขึ้น เพื่อใช้สอนพูดในเด็กพูดช้าที่มีสาเหตุจากขาดการกระตุ้นพัฒนาการทางภาษาและการพูดที่เหมาะสม และไม่มีความคิดปกติด้านโครงสร้างของอวัยวะที่ใช้ในการพูด เมื่อนำไปใช้เป็นระยะเวลา 3 เดือนแล้ว เด็กยังไม่มีความก้าวหน้า ควรปรึกษานักแก้ไขการพูดเพื่อหาวิธีการช่วยเหลือเด็กต่อไป

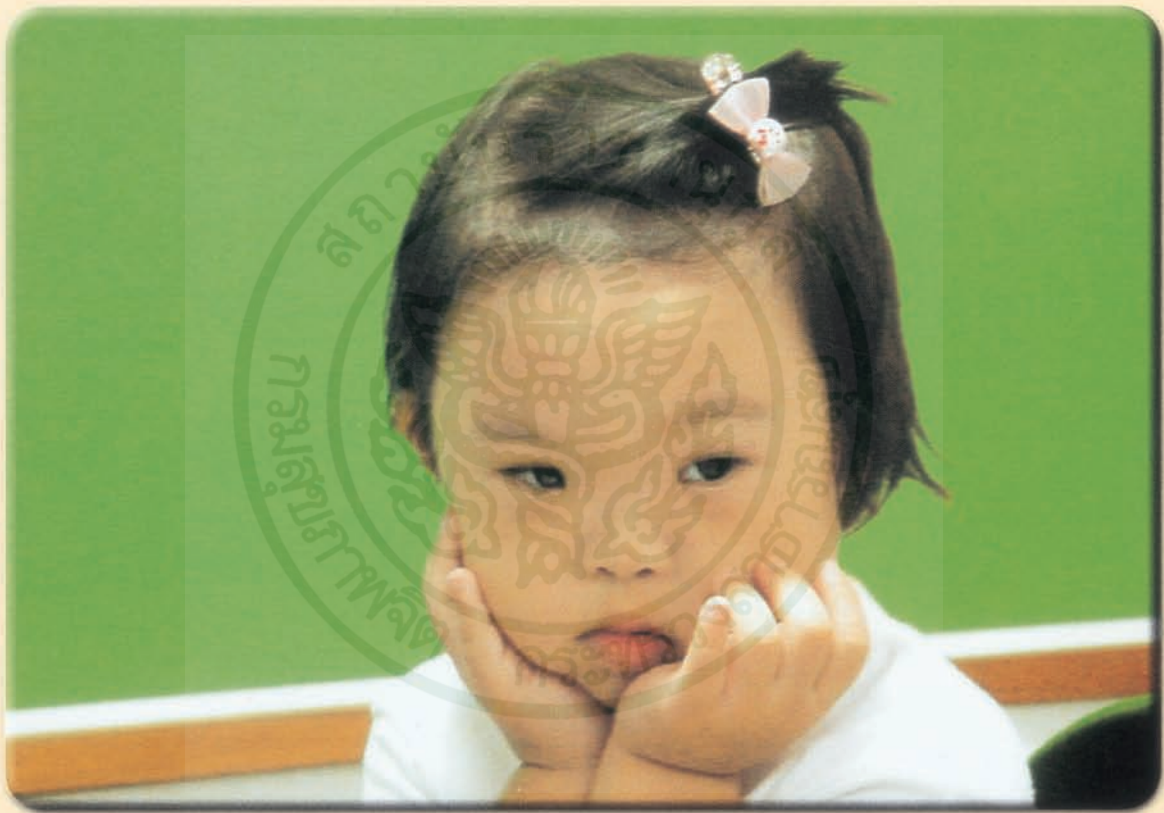
- ◆ ผู้ใช้ควรอ่านเนื้อหาในส่วนที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการฝึกพูดก่อน เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานก่อนสอนพูด
- ◆ วิธีการสอนในคู่มือ จะใช้การสอนจากของจริง และตุ๊กตาจำลอง เมื่อเด็กเรียนรู้ได้ ควรเปลี่ยนการสอนเป็นการเรียนรู้จากรูปภาพ และการนำไปใช้ในสถานการณ์จริงต่อไป

ส่วนที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการฝึกพูด

ส่วนที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการฝึกพูด

◆ พัฒนาการทางภาษาและการพูด

เป็นการเรียนรู้การเข้าใจคำพูดของผู้อื่น โดยเริ่มจากการเข้าใจคำศัพท์ประเภทต่างๆ เด็กจะสะสมความเข้าใจคำศัพท์อยู่ระยะหนึ่ง ก่อนที่จะใช้คำศัพท์เหล่านี้ในการพูดสื่อภาษา กับผู้อื่น คำศัพท์ที่เด็กเรียนรู้ประกอบด้วย คำนาม ที่ใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ อวัยวะร่างกาย ชื่อพืช ผัก ผลไม้ และอาหาร ชื่อสี คำบอกความรู้สึก สัมผัส บอกสถานที่ ทิศทาง เวลา ขนาด จำนวน ระยะทาง กิริยาอาการ คำวิเศษณ์ คำบุพบท และคำสันธาน เด็กปกติเรียนรู้คำนามได้ ก่อนคำประเภทอื่น แต่เมื่ออายุมากขึ้น อัตราการเรียนรู้คำนามลดลง จะเรียนรู้คำประเภทอื่น แทน ได้แก่ คำกิริยา คำบุพบท คำวิเศษณ์ และคำสันธาน ด้านจำนวนคำศัพท์ที่เด็กรู้ก็มีจำนวน เพิ่มขึ้นจากจำนวนที่รู้จักเพียงแค่สิบคำเมื่ออายุ 1 ปี กลายเป็นเกือบ 2,000 คำ เมื่ออายุ 4 ปี ในช่วงอายุ 2-4 ปีเด็กจะมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้คำศัพท์ที่รวดเร็วมาก และมีอัตราการ พัฒนาการสูงกว่าในช่วงอายุอื่นๆ การพัฒนาภาษาและการพูดเป็นไปตามลำดับขั้นดังแสดงใน ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พัฒนาการทางภาษาและการพูดในด้านความเข้าใจและการใช้ภาษา

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การใช้ภาษา
1 เดือน	- เมื่อได้ยินเสียงดังเด็กจะสะดุ้ง ขยับตัว ขยับตา หรือร้องไห้	- เด็กร้องไห้เมื่อหิว เปียก หรือไม่สบาย
3 เดือน	- เมื่อได้ยินเสียงแม่อุ๊ยโก่งๆ เด็กจะยิ้มหรือนิ่งฟัง	- ทำเสียงอ้อแอ้เมื่อมีความพึงพอใจ
6 เดือน	- หันไปมองยังที่มาของเสียงที่ไม่ดังนัก	- เล่นเสียงทีละพยางค์หรือสองพยางค์ เช่น กา-กา อา-กา เป็นต้น เริ่มเล่นเสียงต่าง ๆ
9 เดือน	- ทำตามคำสั่งได้ เช่น บ้ายบาย - หยุดเล่นเมื่อถูกดุ หรือ เมื่อบอกว่า “อย่า”	- ทำเสียงโต้ตอบไม่เป็นภาษาเมื่อมีคนมาพูดด้วย - เลียนแบบการเล่นเสียงของผู้อื่น - ทำเสียงเพื่อเรียกร้องความสนใจ - เลียนเสียงแปลก ๆ เช่น สุนัขเห่า เสียงจิ้งจก

ตารางที่ 1 พัฒนาการทางภาษาและการพูดในด้านความเข้าใจและการใช้ภาษา (ต่อ)

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การใช้ภาษา
12 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> - หันไปหาเมื่อถูกเรียกชื่อ - เข้าใจคำพูดที่ได้ยินบ่อยๆ เช่น “เอา” “ไม่เอา” - เข้าใจคำศัพท์ได้ 10 คำ 	<ul style="list-style-type: none"> - การเล่นเสียงไม่เป็นภาษายังมีอยู่ แต่เพิ่มจำนวนพยางค์มากขึ้น และพูดเสียงดังขึ้น - เริ่มพูดคำที่มีความหมายได้ 2-3 คำ เช่น พ่อ แม่ หม่า ไป เป็นต้น - ตอบสนองต่อคำพูดโดยใช้ท่าทางง่ายๆ เช่น พยักหน้า หรือสั่นหัว
18 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจ และทำตามคำสั่งง่ายๆ ได้เช่น “ไปเอารถมา” “นั่งลง” “ยืนขึ้น” เป็นต้น - ชี้ส่วนต่างๆ ของร่างกายได้ 1-3 อย่าง - ชี้สิ่งของหรือบุคคลที่คุ้นเคยได้เมื่อบอกให้ชี้ เช่น “แม่อยู่ไหน” “พ่ออยู่ไหน” “นาฬิกาอยู่ไหน” - เข้าใจคำศัพท์ได้ 50 คำ 	<ul style="list-style-type: none"> - ยังพูดไม่เป็นภาษา บางครั้งอาจพูดคำที่มีความหมาย และไม่มี ความหมายปนกัน โดยมีน้ำเสียงแบบผู้ใหญ่ - พูดเป็นคำที่มีความหมายได้ประมาณ 10-20 คำ โดยมากจะใช้คำพูดเมื่อเรียกชื่อสิ่งต่างๆ ที่เด็กเห็นบ่อยๆ เช่น หม่า แมว - บอกความต้องการง่ายๆ ได้ เช่น “เอา” “ไป” - พูดโต้ตอบ โดยพูดซ้ำหรือพูดเลียนแบบคำพูดผู้อื่น - ชอบบอกคำสั่งโดยใช้คำพูดร่วมกับท่าทาง
2 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - ชี้ส่วนต่างๆ ของร่างกายได้ 5 อย่าง - เข้าใจคำถามได้มากขึ้น เช่น “นี่อะไร” “...อยู่ไหน” - ชี้รูปสิ่งของต่างๆ เมื่อบอกให้ชี้ได้ - เข้าใจคำศัพท์ 1,200 คำ 	<ul style="list-style-type: none"> - พูดคำที่มีความหมายได้ 50-400 คำ - พูดเป็นประโยคที่ยาว 2-3 คำได้ เช่น “เอามา” “ไปเที่ยว” - ยังคงชอบเลียนคำพูดผู้อื่น - พูดเสียงวรรณยุกต์ได้ถูกต้องทุกเสียง - พูดแบบไม่เป็นภาษาลดลงอย่างมากจนแทบไม่มีเลย
3 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - แสดงความสนใจที่จะฟังคำพูดเมื่อแม่อธิบายให้เด็กฟัง - ชอบฟังนิทาน - ชี้ส่วนต่างๆ ของร่างกายได้ไม่ต่ำกว่า 7 อย่าง 	<ul style="list-style-type: none"> - บอกชื่อตนเองได้ - ชอบพูดคนเดียวในขณะที่ทำสิ่งต่างๆ - ชอบถามคำถามมากขึ้น เช่น “สีอะไร” “แม่อยู่ไหน” “นั่นใคร” - พูดคำศัพท์ได้ 900-1,200 คำ

ตารางที่ 1 พัฒนาการทางภาษาและการพูดในด้านความเข้าใจและการใช้ภาษา (ต่อ)

อายุ	ความเข้าใจภาษา	การใช้ภาษา
3 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจคำกริยาต่างๆ ได้ - เข้าใจคำศัพท์ 2,400-3,600 คำ - เข้าใจคำสั่งที่เป็นประโยคยาวๆ ได้ เช่น “หนูกินข้าวให้เสร็จก่อนแล้วแม่จะพาไปนั่งรถ” - เข้าใจคำบุพบท เช่น บน ใต้ ขึ้น ลง เป็นต้น - เข้าใจคำวิเศษณ์ เช่น เก่ง ดี สวย ใหญ่ เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - พูดเป็นประโยคได้ประมาณ 3 คำ แต่อาจพูดไม่ชัด - ชอบเล่าเหตุการณ์ที่กำลังประสบอยู่ - มีการพูดไม่คล่องได้ - พูดเสียงสระได้ชัดเจนทุกเสียง - เสียงที่พูดได้ชัดเจน คือ [ม น ห ย ค อ ว บ ป ก]
4 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจคำศัพท์ 4,200-5,600 คำ - มีทักษะในการฟังคิขึ้น และตั้งใจฟังได้นานขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - พูดให้คนอื่นเข้าใจได้ดีแต่พูดไม่ชัด - พูดเป็นประโยคยาวๆ 4 คำ โดยเฉลี่ย - เล่าเรื่องได้โดยมีเนื้อหาที่ต่อเนื่องกัน - พูดโอ้อวดและวิจารณ์ผู้อื่น - ชอบถาม “ทำไม” “เมื่อไร” - พูดได้ตั้งแต่ 1,500-1,800 คำ - ใช้ประโยคที่ซับซ้อนได้มากขึ้น มีลักษณะทางไวยากรณ์เกือบสมบูรณ์ - สามารถบอกคำตรงกันข้ามได้ เช่น “ช้างตัวใหญ่” “กระต่ายตัวเล็ก” - เสียงพยัญชนะที่พูดได้เพิ่มเติมคือ [ท ต ล จ พ ง ด]
5 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจคำศัพท์ 6,500-9,600 คำ 	<ul style="list-style-type: none"> - พูดคำศัพท์ประมาณ 2,000 คำขึ้นไป - พูดได้เป็นประโยคได้ประมาณ 4-5 คำ - ใช้ไวยากรณ์ได้ถูกต้องเกือบเท่าผู้ใหญ่ - สามารถบอกได้ว่าของสิ่งนั้นทำด้วยอะไร เช่น “บ้านทำมาจากอะไร” - เสียงพยัญชนะที่ออกได้ชัดเพิ่มขึ้น คือ [ฟ ช]
6 ปี	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจคำศัพท์ได้ประมาณ 13,500-15,000 คำ 	<ul style="list-style-type: none"> - พูดได้ประมาณ 2,500 คำขึ้นไป - พูดเป็นประโยคได้ยาว 6 คำ โดยเฉลี่ย - รู้จักใช้คำเปรียบเทียบขนาดรูปร่าง - เสียงพยัญชนะที่ออกได้เพิ่มขึ้นคือ [ส] ส่วนเสียง [ร] เด็กจะพูดชัดเจนเมื่ออายุ 7 ปีขึ้นไป

◆ ปัญหาพูดช้า

เด็กพูดช้า

เป็นเด็กที่มีพัฒนาการด้านภาษาและการพูดไม่เป็นไปตามอายุ

ลักษณะของเด็กพูดช้า

มักไม่ค่อยเข้าใจคำพูดของผู้อื่น เริ่มพูดคำแรกได้ช้ากว่าเด็กในวัยเดียวกัน เมื่อพูดได้มักพูดไม่สมอายุ

สังเกตจาก

- อายุ 1 ขวบ แล้วยังพูดเป็นคำๆ ไม่ได้
- อายุ 2 ขวบ แล้วยังไม่รู้จักฟังคำสั่ง และทำตามคำสั่งไม่ได้ พูดเป็นคำๆ ได้ไม่ถึง 10 คำ คำที่พูดได้เป็นคำพยางค์เดียว
- อายุ 3 ขวบ แล้วยังพูดเป็นประโยคไม่ได้ ไม่รู้จักถามคำถามหรือตอบคำถามไม่ได้

◆ สาเหตุที่ทำให้เด็กพูดช้า

1. การได้ยินผิดปกติ เช่น หูตึง หูหนวก เด็กจะมีปัญหาด้านการรับรู้ และเลียนแบบการพูด เนื่องจากหูไม่ได้ยินคำของผู้อื่นอย่างชัดเจน และทำให้เรียนรู้คำศัพท์ได้จำกัด
2. สมองพิการ เป็นเด็กที่มีความผิดปกติในสมองส่วนที่ทำหน้าที่ควบคุมเกี่ยวกับการพูด
3. ปัญหาอ่อน เป็นเด็กที่มีพัฒนาการทุกด้านล่าช้า รวมทั้งด้านภาษาและการพูดด้วย เด็กปัญญาอ่อนเริ่มพูดช้าเพียงใดขึ้นกับระดับสติปัญญาของเด็ก ถ้าสติปัญญาดำมาก อาจจะพูดไม่ได้
4. ปัญหาทางอารมณ์และจิตใจ พบในเด็กที่ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว เช่นเด็กที่อยู่ตามสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า เด็กที่เจ็บป่วยและต้องอยู่โรงพยาบาลนานๆ เด็กที่ได้รับการตามใจมากเกินไป นอกจากนี้ยังรวมถึงเด็กที่เป็นโรคจิต
5. สภาพแวดล้อมไม่ส่งเสริมการพูด พบได้ในเด็กที่พี่เลี้ยงไม่ช่างพูด ไม่สอนให้เด็กพูด เด็กที่ถูกปล่อยให้ดูโทรทัศน์นานจนเกินไป เด็กที่พ่อแม่พูดกันหลายภาษา
6. เด็กออทิสติก เป็นเด็กที่มีปัญหาทางด้านปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เหมือนอยู่ในโลกส่วนตัวของตนเอง ไม่สบตาผู้อื่น มีปัญหาทางด้านภาษา เช่น ไม่พูดเลย หรือพูดภาษาที่ผู้อื่นฟังไม่เข้าใจ

◆ เกณฑ์พิจารณาความล่าช้าทางภาษาและการพูด

1. **อายุที่เริ่มต้นพูด** เด็กอายุระหว่าง 1 ขวบถึง 1 ขวบครึ่ง ยังไม่เปล่งเสียงเป็นคำ เป็นเด็กที่มีความโน้नเอียงที่จะพูดช้า ถ้า 2 ขวบแล้วยังไม่พูดถือว่าพูดช้าผิดปกติอย่างแน่นอน
2. **จำนวนคำศัพท์ที่เด็กรู้จัก** อายุ 1 ปี เข้าใจคำพูดได้ไม่ถึง 10 คำ อายุ 2 ปี รู้จักและพูดได้ประมาณ 200 คำ และอายุ 3 ปี คำศัพท์ที่รู้จักและพูดได้เพิ่มขึ้นเป็น 900 คำ ถ้ารู้จำนวนคำศัพท์น้อยกว่านี้เป็นข้อบ่งชี้ว่าเด็กพูดช้าอย่างผิดปกติ
3. **ประเภทของคำศัพท์ที่เด็กรู้จัก** ตั้งแต่ 1 ขวบขึ้นไป เด็กเริ่มรู้จักคำนามที่เรียกชื่อสิ่งต่างๆ รอบตัว แต่เมื่ออายุมากขึ้นเป็น 2-3 ขวบ เด็กก็เข้าใจและพูดคำศัพท์หลากหลาย ได้แก่ ชื่อคน สัตว์ สิ่งของ อวัยวะของร่างกาย ชื่อพืชผัก ผลไม้ และอาหาร ชื่อสี คำที่บอกความรู้สึกสัมผัส สถานที่ ทิศทาง เวลา ขนาด จำนวน ระยะทาง ดังนั้นถ้าเด็กวัยใดเข้าใจและพูดคำศัพท์ ได้เฉพาะบางประเภท และรู้จักคำศัพท์น้อย แสดงว่าเด็กมีการพูดช้าผิดปกติ

ในการพิจารณาว่าเด็กพูดช้าผิดปกติ อาจพิจารณาจากข้อใดข้อหนึ่ง ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ได้ว่าเด็กมีความผิดปกติ แต่เด็กพูดช้าส่วนใหญ่จะมีการพัฒนาการด้านภาษาและการพูดไม่ถึงเกณฑ์ของเด็กปกติทุกๆด้าน ไม่ว่าจะในด้านอายุที่เริ่มต้นพูด จำนวนคำศัพท์ หรือประเภทคำศัพท์ที่รู้จักและพูดได้

◆ การฝึกพูด

การฝึกพูดในเด็กที่พูดช้า ดำเนินไปร่วมกับการรักษาสาเหตุที่ทำให้เด็กพูดช้า เช่น เด็กที่พูดช้าเนื่องจากมีการได้ยินผิดปกติ ก็ต้องได้รับการใส่เครื่องช่วยฟังเพื่อให้เด็กได้ยินดีขึ้น แล้วจึงสอนพูด ถ้าเด็กมีความผิดปกติทางระบบประสาทก็ต้องได้รับการรักษาทางระบบประสาทร่วมด้วย ส่วนพวกที่มีปัญหาทางอารมณ์บางรายต้องการการรักษาจากทางจิตเวชกรรมร่วมด้วย มีเด็กพูดช้าจำนวนไม่น้อยที่มีสาเหตุหลายอย่างร่วมกัน เช่น สมรรถภาพการได้ยิน หูตึง ปัญญาอ่อน ฯลฯ ซึ่งในเด็กกลุ่มนี้การฝึกพูดมักจะทำได้ลำบากและได้ผลน้อย

วิธีการแก้ไขทางการพูดเน้นในเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและการพูดให้เร็วที่สุด โดยใช้หลักการเรียนรู้และพัฒนาการทางการพูดของเด็กปกติเป็นแนวทาง บิดา มารดา และผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างมากในการสอนพูดเด็กเหล่านี้ ต้องแสดงให้เห็นความสำคัญของการพูดกระตุ้นให้เด็กสนใจการพูด โดยใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้การพูด ได้แก่ การกระตุ้นด้วยของเล่นที่มีเสียง การพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน สอนให้เด็กเรียกชื่อสิ่งของที่คุ้นเคย ชื่ออวัยวะของร่างกาย ร้องเพลงกล่อมเด็ก ทำท่าประกอบเพลง เล่านิทานจากภาพ ฯลฯ เด็กที่พูดช้าต้องได้รับการกระตุ้นอย่างต่อเนื่อง และกระทำอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้การฝึกพูดได้ผลดี

คำแนะนำในการส่งเสริมการสื่อความหมาย

1. ใช้วิธีการเป็นแบบอย่าง คือ เมื่อเด็กพูดไม่ถูกต้อง ผู้ใหญ่จะพูดในสิ่งที่ถูกต้องเป็นการนำโดยเน้นในเรื่องเนื้อหาที่พูด วิธีการที่ใช้ ได้แก่
 - วิธีพูดไปทำไป คือ เวลาทำอะไรก็พูดประกอบไปด้วย
 - วิธีถามเองตอบเอง คือ เมื่อผู้ใหญ่ถามแล้วเด็กตอบไม่ได้ ผู้ใหญ่ก็เป็นผู้ตอบเอง
2. ใช้คำพูดที่มีความหมาย โดยเฉพาะคำถามที่ใช้ถามเด็ก เช่น ถามว่า “หนูเป็นคนดีหรือเปล่า” เด็กตอบไม่ได้ควรถามให้มีคำตอบเฉพาะ เช่น “หนูจะไปไหน”
3. ต้องใช้ประสบการณ์ของเด็กเป็นพื้นฐานในการสร้างสถานการณ์ในการสื่อความหมาย เช่น สอบถามเรื่องของเด็กจากพ่อแม่ก่อนเพื่อให้ทราบว่าเด็กสนใจอะไร แล้วพูดคุยกับเด็กในเรื่องนั้นๆ
4. ต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่

◆ หลักในการสอนพูด

1. **คำนึงถึงอารมณ์ และความพร้อมของเด็ก** ในการสอนพูด อารมณ์และความพร้อมของเด็กเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างมาก ถ้าเด็กหงุดหงิด อารมณ์เสีย หรือร้องไห้ เด็กก็ไม่พร้อมที่จะรับการเรียนรู้ในเรื่องใดๆ
2. **สอนความเข้าใจ ก่อนสอนการพูด** ในการสอนคำศัพท์ต่างๆ พึงระลึกไว้ว่าความเข้าใจต้องมาก่อนเสมอ ซึ่งจะทราบว่าเด็กเข้าใจคำศัพท์ที่เราสอนได้จากการสังเกตว่า เด็กมองดู ชี้นิ้ว หยิบ หรือแสดงท่าทางตามที่บอกได้จากนั้นจึงสอนให้พูดคำศัพท์นั้นๆ
3. **ให้โอกาสเด็กได้เปล่งเสียงออกมาบ้าง** ขณะที่พูดกับเด็ก ผู้สอนควรเว้นระยะให้เด็กตอบบ้าง เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสคิดที่จะออกเสียง อย่ารีบแย่งเด็กพูด และแม้ว่าเด็กจะออกเสียงไม่เป็นคำ พยายามเดาว่าเด็กพูดอะไร และพูดตอบในเรื่องนั้น เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจในการเปล่งเสียง ในกรณีที่เด็กเริ่มแสดงการเบื่อหน่าย ควรหยุดการฝึกไว้ก่อน เพราะถ้าเราให้เด็กออกเสียงมากเกินไป จะทำให้เด็กไม่ต้องการส่งเสียงกับเราในครั้งต่อไป
4. **สอนพูดคำเดียว และเลือกคำที่ออกเสียงได้ง่ายก่อน** ในการสอนพูดควรเริ่มจากการสอนคำเดี่ยวๆ และมองเห็นรูปปากได้ชัดเจน เพื่อให้เด็กสามารถมองเห็นและเลียนแบบได้ จะช่วยให้ออกเสียงได้ง่ายขึ้น เช่น คำที่ขึ้นต้นด้วยเสียงพยัญชนะ ม ได้แก่ แม่ ม้า หมา เสียงพยัญชนะ ป ได้แก่ ปู ปลา ปาก เสียงพยัญชนะ ว ได้แก่ วัว หวี เป็นต้น
5. **สอนเด็กให้พูดโดยใช้คำนามที่มองเห็นเป็นรูปธรรม** จดจำได้ง่าย คู่เนคและอยู่ใกล้ตัวเด็ก จะทำให้เด็กรับรู้ เข้าใจ และเรียนรู้ได้ดี ต่อมาจึงสอนให้พูดคำกริยาต่างๆ พร้อมทั้งสอนให้เด็กปฏิบัติตามไปด้วยรวมทั้งสอนร่วมไปกับการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กสามารถเชื่อมโยงคำกับประสบการณ์และนำไปใช้ในเหตุการณ์จริงได้ต่อไป

6. ผู้ฝึกเป็นแบบอย่างในการพูดที่ดี เนื่องจากขณะที่เด็กพูด เด็กจะลอกเลียนแบบจากผู้ที่พัก ผู้ฝึกจะต้องพูดให้ชัดเจน และถูกต้อง ถ้าพบว่าเด็กพูดไม่ชัดไม่ควรแสดงความเอ็นดูหรือพูดไม่ชัดตามเด็ก เพราะจะทำให้เด็กพูดไม่ชัดและติดไปจนโต แต่ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องให้เด็กพูดชัดในขณะนั้น เพราะเด็กไม่สามารถพูดให้ชัดได้ในทันที เนื่องจากยังขาดทักษะการเคลื่อนไหวของ ปาก ลิ้น ในการออกเสียง ควรรอให้เด็กสามารถพูดสื่อสารให้ได้มากพอก่อน เพราะการรีบแก้ไขให้เด็กพูดชัด หรือตำหนิเด็กบ่อยๆ จะทำให้เด็กโกรธและอาจหยุดพูดไปได้

◆ เทคนิคการช่วยเหลือในการฝึก

เทคนิคการช่วยเหลือในการฝึก มีขั้นตอนเรียงลำดับจากง่ายไปยาก ดังนี้

1. ช่วยจับทำ

เมื่อสั่งให้เด็กทำกิจกรรมใดๆ ก็ตาม ถ้าเด็กไม่แสดงการรับรู้ หรือปฏิบัติตามคำสั่งไม่ได้ ให้จับมือเด็กทำกิจกรรมนั้นซ้ำๆ พร้อมทั้งพูดบอกเป็นระยะๆ เพื่อเป็นการช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเข้าใจ สามารถทำตามคำสั่งหรือคำพูดได้

2. แตะนำ

เป็นการลดความช่วยเหลือจากการช่วยจับทำลง โดยแตะหลังมือ ข้อมือ หรือข้อศอก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมด้วยตนเองในขั้นตอนสุดท้าย

3. เลียนแบบ

เป็นการลดความช่วยเหลือลงจากการแตะนำ โดยทำให้เด็กดู แล้วให้เด็กทำตาม เพื่อสอนให้เด็กเรียนรู้ถึงการเลียนแบบตั้งแต่การเคลื่อนไหวร่างกายที่เห็นได้ชัดเจน ไปจนถึงการเลียนแบบการพูดต่อไป

4. ทำตามคำสั่ง

เป็นความสามารถของเด็กในการเข้าใจ และปฏิบัติตามคำสั่งได้โดยไม่ต้องใช้การช่วยเหลือใดๆ ซึ่งแสดงว่าเด็กเข้าใจความหมายของคำพูดและพร้อมที่จะฝึกการเปล่งเสียงพูดที่มีความหมายต่อไป

เมื่อเด็กมีความเข้าใจ จึงเริ่มสอนพูด โดยใช้เทคนิคช่วยให้เด็กสามารถนึกคำตอบได้ ดังนี้

1. การพูดตาม โดยในระยะแรกผู้สอนจะเป็นผู้ถามตอบเอง หลังจากนั้นจึงเป็นผู้สอน ถามเด็ก แล้วตอบนำให้เด็กตอบตาม

ตัวอย่าง ขั้นที่ 1 ผู้สอนถาม “นี่อะไร” ผู้สอนตอบ “หมา”
 ขั้นที่ 2 ผู้สอนถาม “นี่อะไร” ผู้สอนตอบ “หมา” เด็กดูตาม “หมา”

2. การพูดต่อคำ โดยผู้สอนถามแล้วตอบนำทั้งคำ แล้วกระตุ้นให้เด็กตอบตาม หลังจากนั้นจึงถามซ้ำแล้วตอบคำแรกนำ เว้นช่วงให้เด็กพูดต่อคำให้สมบูรณ์

ตัวอย่าง ขั้นที่ 1 ผู้สอนถาม “นี่อะไร” ผู้สอนตอบนำ “แดงโม”
 เด็กพูดตาม “แดงโม”

ขั้นที่ 2 ผู้สอนถาม “นี่อะไร” ผู้สอนตอบนำคำแรก “แดง...” เว้นระยะให้เด็กตอบ “...โม”

(หมายเหตุ เทคนิคนี้ใช้ได้เฉพาะกับการพูดคำที่มี 2 พยางค์ขึ้นไป)

3. การพูดต่อเสียง โดยผู้สอนถามแล้วตอบนำทั้งคำ แล้วกระตุ้นให้เด็กตอบตาม หลังจากนั้นจึงถามซ้ำแล้วทำเสียงของคำตอบนำ เว้นระยะให้เด็กต่อเสียงให้เป็นคำที่สมบูรณ์

ตัวอย่าง ขั้นที่ 1 ผู้สอนถาม “นี่อะไร” ผู้สอนตอบนำ “หมา”
 เด็กพูดตาม “หมา”

ขั้นที่ 2 ผู้สอนถาม “นี่อะไร” ผู้สอนทำเสียงตอบนำเสียง “อืม” (ลากเสียง) เว้นระยะให้เด็กต่อเสียงเป็นคำ “หมา”

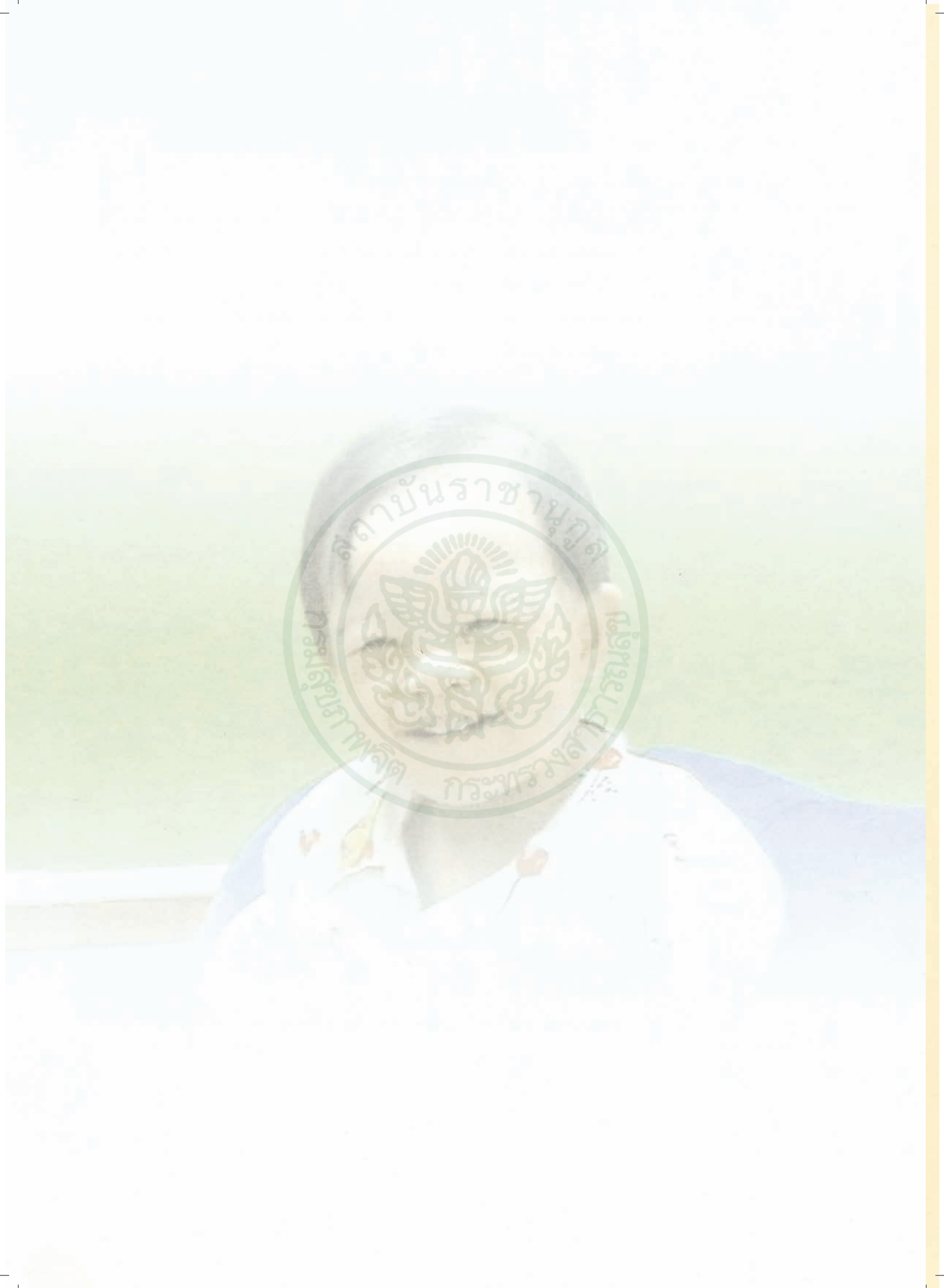
(หมายเหตุ เทคนิคนี้ใช้ได้เฉพาะคำที่สามารถลากเสียงพยัญชนะต้นของคำแรกได้)

4. การเดาจากรูปปาก โดยผู้สอนถามแล้วตอบนำในขณะที่เด็กมองปากผู้สอน หลังจากนั้นจึงถามซ้ำแล้วทำรูปปากให้เด็กดู โดยไม่ออกเสียง เว้นระยะให้เด็กตอบ

ตัวอย่าง ขั้นที่ 1 ผู้สอนถาม “นี่อะไร” ผู้สอนตอบนำ “ว้าว”
 เด็กพูดตาม “ว้าว”

ขั้นที่ 2 ผู้สอนถาม “นี่อะไร” ผู้สอนทำปากจู่ขณะที่เด็กมองปาก เว้นระยะให้เด็กตอบ “ว้าว”

ลำดับขั้นตอนของการกระตุ้นให้เด็กพูดตอบได้เอง จะเริ่มต้นจากข้อ 1 ไปจนถึงข้อ 4 ตามลำดับ การสอนขึ้นกับระดับความสามารถของเด็ก ถ้าเด็กไม่สามารถทำได้ในข้อใด ให้ย้อนกลับไปสอนยังข้อก่อนหน้าที่เด็กสามารถทำได้ จนเด็กสามารถพูดตอบได้เองโดยไม่ต้องมีการนำใดๆ

ส่วนที่ 2

วิธีการฝึกพูด

1. การเตรียมความพร้อม

1.1 การเตรียมความพร้อมทักษะพื้นฐาน

1.1.1 การมอง

วัตถุประสงค์ เพื่อฝึกการมองอย่างมีเป้าหมาย และการมองสบตา
อุปกรณ์ ของเล่นสีสดใส

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนใช้ของเล่นกระตุ้นให้เด็กมองตาม
 2. ผู้สอนเคลื่อนไหวของเล่นไปมาให้เด็กมองตาม
 3. ผู้สอนหยุดของเล่นที่ระดับสายตา ให้เด็กมองสบตากับผู้สอน
 4. ผู้สอนส่งของเล่นให้เด็กเมื่อเด็กมองสบตา

คำแนะนำเพิ่มเติม

- การกระตุ้นให้เด็กมองของเล่นควรใช้ของเล่นที่เด็กสนใจ หรือใช้ของเล่นสัมผัสตัวเด็กเพื่อนำสายตาให้เด็กมอง
- เพิ่มระยะเวลาขณะมองสบตากับผู้สอนจาก 1 วินาที เป็น 3 วินาที 5 วินาที ตามลำดับ

ผู้สอนใช้ของเล่นกระตุ้นให้เด็กมอง

ผู้สอนเคลื่อนไหวของเล่นไปมาให้เด็กมอง

ผู้สอนหยุดของเล่นที่ระดับสายตาให้เด็กมอง

ผู้สอนส่งของเล่นให้เด็กเมื่อเด็กมองสบตากับผู้สอน

1.1.2 การฟังเข้าใจภาษา

วัตถุประสงค์ เพื่อฝึกการฟังเข้าใจภาษาและทำตามคำสั่งง่ายๆ

อุปกรณ์ รางวัดเช่น ของเล่น ขนมห คำชมเชย

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนพูด “สวัสดี” พร้อมทั้งจับมือเด็กทำ
 2. ผู้สอนสั่งให้เด็ก สวัสดี ให้การช่วยเหลือโดยการแนะนำบริเวณข้อศอก
 3. ผู้สอนสั่งให้เด็ก สวัสดี พร้อมทั้งทำเป็นแบบให้เด็กทำตาม
 4. ผู้สอนสั่งให้เด็ก สวัสดี เอง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- คำสั่งง่ายๆ ที่ใช้ ได้แก่ ยกมือ ตบมือ โบกมือ ขอ
- ในขั้นตอนของการจับมือเด็กทำ อาจต้องทำซ้ำๆ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ แล้วจึงลดการช่วยเหลือลงจนสามารถทำได้เอง
- ให้รางวัลทันทีหลังจากจับมือให้ทำตาม หรือเมื่อเด็กสามารถทำตามคำสั่งได้เอง

ผู้สอนจับมือเด็กสวัสดี

ผู้สอนช่วยแนะนำให้เด็กสวัสดี

ผู้สอนสวัสดีให้เด็กดูและให้เด็กทำตาม

เด็กสวัสดีตามคำสั่ง

1.2 การเตรียมความพร้อมก่อนสอนพูด

1.2.1 การเป่าลม

วัตถุประสงค์ เพื่อให้รู้จักการกักและเป่าลมออกจากปาก

อุปกรณ์ วัตถุที่มีน้ำหนักเบา เช่น เศษกระดาษชิ้นเล็กๆ ลำดิ่งขนนก

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนเป่าลมบริเวณฝ่ามือของตนเอง สลับกับฝ่ามือของเด็ก
 2. ผู้สอนวางวัตถุที่มีน้ำหนักเบาไว้บนฝ่ามือของตนเอง และกักลมทำแก้มป้องพร้อมทั้งเป่าวัตถุบนฝ่ามือให้ปลิว
 3. ผู้สอนวางวัตถุไว้บนฝ่ามือของเด็ก และสั่งให้เด็กเป่าลม

คำแนะนำเพิ่มเติม

- เมื่อเด็กสามารถเป่าวัตถุน้ำหนักเบาได้ เปลี่ยนเป็นการเป่าฟองสบู่ เป่ากบ หรือ เป่านกหวีด ซึ่งต้องใช้แรงดันลมที่มากกว่า

ผู้สอนเป่าลมบริเวณฝ่ามือตนเองสลับกับฝ่ามือของเด็ก

ผู้สอนวางวัตถุบนฝ่ามือของตนเองและเป่าให้เด็กดู

ผู้สอนวางวัตถุบนฝ่ามือของเด็กและให้เด็กเป่า

1.2.2 การบริหารอวัยวะที่ใช้ในการพูด

1.2.2.1 การเคลื่อนไหวริมฝีปาก

วัตถุประสงค์ เพื่อให้กล้ามเนื้อบริเวณริมฝีปาก เกิดการคลายตัวและ รู้จักการเคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆ

อุปกรณ์ รางวัด เช่น ของเล่น ขนมน

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนออกคำสั่ง “อ้าปาก” พร้อมทั้งเคลื่อนไหวปากให้เด็กดู
 2. ผู้สอนออกคำสั่ง “อ้าปาก” อีกครั้ง พร้อมทั้งใช้นิ้วมือแตะที่ใต้ริมฝีปากล่างของเด็ก กด และดึงลงเบาๆ เพื่อช่วยให้เด็กอ้าปากออก
 3. ผู้สอนสั่งให้เด็กอ้าปากตามคำสั่ง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- สอนโดยใช้วิธีเดียวกันนี้กับรูปแบบการเคลื่อนไหวริมฝีปากอื่นๆ ได้แก่ ห่อปาก (อุ) เขี่ยคปาก (อี)
- การเคลื่อนไหวรูปร่างปากแบบต่างๆ อาจทำร่วมกับการเปล่งเสียงสระ อา อู อี
- ใ้รางวัดทันทีเมื่อเด็กสามารถทำตามคำสั่งได้

ผู้สอน อ้าปากให้เด็กดู

ผู้สอนใช้นิ้วแตะใต้ริมฝีปากล่างช่วยเด็กให้อ้าปาก

เด็กอ้าปากตามคำสั่ง

1.2.2.2 การเคลื่อนไหวลิ้น

วัตถุประสงค์ เพื่อให้รู้จักเคลื่อนไหวลิ้นในลักษณะต่างๆ

อุปกรณ์ อมยิ้ม

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนออกคำสั่ง “แลบลิ้น” พร้อมทั้งแสดงการเคลื่อนไหวให้ได้กดู
 2. ผู้สอนสั่งให้เด็กแลบลิ้นตาม ถ้าเด็กทำไม่ได้ กระตุ้นโดยให้เด็กแลบลิ้นออกมาเลียอมยิ้ม
 3. ผู้สอนสั่งให้เด็กแลบลิ้น

คำแนะนำเพิ่มเติม

- เมื่อเด็กแลบลิ้นได้ฝึกการเคลื่อนไหวลิ้นในลักษณะต่างๆ ได้แก่ แลบลิ้น ปัดลิ้น ซ้าย-ขวา กระดกลิ้น
- ฝึกการปัดลิ้นซ้าย-ขวา โดยใช้อมยิ้มแต่ละมุมปากทั้งสองข้างและกระตุ้นให้เด็กแลบลิ้นออกมาเลีย
- ฝึกการกระดกลิ้น โดยใช้อมยิ้มแต่ละริมฝีปากบน และกระตุ้นให้เด็กแลบลิ้นออกมาเลีย

ผู้สอนแลบลิ้นให้เด็กดู

ผู้สอนกระตุ้นให้เด็กแลบลิ้นโดยใช้อมยิ้ม

1.2.3 การเล่นเกมที่ไม่มีความหมาย

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กเรียนรู้การเปล่งเสียง

อุปกรณ์ รางวัด เช่น ของเล่น ขนมห นม คำชมเชย

- วิธีฝึก**
1. สอนทำเสียง เปาะปาก กระตุ้นให้เด็กสังเกตการเคลื่อนไหวริมฝีปากของผู้สอนและให้เด็กทำตาม
 2. ผู้สอนทำเสียงเตาะลั่น กระตุ้นให้เด็กสังเกตการเคลื่อนไหวลิ้นของผู้สอน และให้เด็กทำตาม
 3. ผู้สอนทำเสียงจู้ปาก กระตุ้นให้เด็กสังเกตการเคลื่อนไหวริมฝีปากของผู้สอน และให้เด็กทำตาม

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ใ้รางวัดเมื่อเด็กสามารถทำได้
- ฝึกร่วมไปกับการเล่นเพื่อให้เด็กรู้สึกสนุกสนาน

ทำเสียงเปาะปาก

ทำเสียงเตาะลั่น

ทำเสียงจู้ปาก

1.2.4 การเรียนเสียงที่ไม่ใช่คำพูด

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กเรียนรู้การเปล่งเสียง

อุปกรณ์ รางวัลเช่น ของเล่น ขนมน คำชมเชย

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนเอามือปิด-เปิดปากตนเอง และทำเสียง “วา-วา” นำ และเอามือปิด-เปิดปากเด็กให้ทำเสียง “วา-วา” ตาม จากนั้นทำเป็นแบบอีกครั้ง และให้เด็กทำตาม
 2. ผู้สอนใช้ของเล่นที่เด็กสนใจ เช่น รถ เครื่องบิน รถไฟ เคลื่อนไหวไปมา และทำเสียง “บรีนนๆ” “บรีอๆ” “บูนๆ” ให้เด็กออกเสียงตาม
 3. ผู้สอนให้เด็กดูตุ๊กตาสัตว์ หรือภาพสัตว์ เช่น หมา แมว หมู ฯลฯ และออกเสียงร้องของสัตว์ชนิดต่างๆ ให้เด็กฟัง พร้อมทั้งกระตุ้นให้เด็กออกเสียงตาม

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ให้รางวัลเมื่อเด็กสามารถทำได้
- ฝึกร่วมไปกับการเล่นเพื่อให้เด็กรู้สึกสนุกสนาน

เรียนเสียง “วา-วา”

เรียนเสียงรถ “บรีนน บรีนน”

เรียนเสียงร้องของหมา “โฮ่ง โฮ่ง”

1.2.5 การเลียนเสียงพูด

วัตถุประสงค์ ฝึกการออกเสียงสระ และพยางค์ที่ไม่มีความหมาย

อุปกรณ์ รางวัด เช่น ของเล่น ขนมน คำชมเชย

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนออกเสียงสระเดี่ยว เช่น อา อุ อี และกระตุ้นให้เด็กออกเสียงตาม
 2. ผู้สอนออกเสียงพยัญชนะที่มองเห็นรูปปากง่าย เช่น ปาปา มามา และกระตุ้นให้เด็กออกเสียงตาม
 3. ผู้สอนออกเสียงคำง่ายๆ เช่น หม่าๆ อี้ม เอ และกระตุ้นให้เด็กออกเสียงตาม

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ขณะออกเสียงจับมือเด็กมาแตะบริเวณ ลำคอ ริมฝีปาก เพื่อให้รับรู้ถึงการสั่นสะเทือนของอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียง
- ฝึกในสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน เช่น ระหว่างรับประทานอาหาร

ออกเสียง “อุ”

ออกเสียง “ปา ปา”

ออกเสียง “อี้ม”

2. การสอนภาษา

2.1 การรู้จักคำนาม

2.1.1 หมวดอวัยวะ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กรู้จักคำนามหมวดอวัยวะ และสามารถชี้อวัยวะได้ถูกต้อง

อุปกรณ์ รางวัล เช่น ของเล่น ขนมห นม คำชมเชย

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนพูด “ตา” พร้อมทั้งจับมือเด็กชี้ตา
 2. ผู้สอนสั่งให้เด็กชี้ตา พร้อมทั้งแนะนำบริเวณข้อมือ
 3. ผู้สอนสั่งให้เด็กชี้ตา พร้อมทั้งชี้เป็นแบบ
 4. ผู้สอนสั่งให้เด็กชี้ตัวเอง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ให้รางวัลทันทีเมื่อเด็กสามารถชี้อวัยวะได้ถูกต้อง
- เมื่อเด็กสามารถชี้ ตา ได้ถูกต้อง เปลี่ยนสอนชื่ออวัยวะส่วนอื่นๆ เช่น หู จมูก ปาก หนม มือ เท้า โดยใช้วิธีการเดียวกัน

ผู้สอนจับมือเด็กชี้ตา

ผู้สอนช่วยแตะข้อมือเด็กชี้ตา

ผู้สอนชี้ตาให้เด็กดูและให้เด็กชี้ตาม

เด็กชี้ตาตามคำสั่ง

2.1.2 หมวดบุคคล

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กรู้จักชื่อกำนามหมวดบุคคล และชี้บอกได้ถูกต้อง

อุปกรณ์ รางวัด เช่น ของเล่น ขนมหม คำชมเชย

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนพูด “แม่” พร้อมทั้งจับมือเด็กชี้แม่
 2. ผู้สอนสั่งให้เด็กชี้แม่ พร้อมทั้งแนะนำบริเวณข้อมือ
 3. ผู้สอนสั่งให้เด็กชี้แม่ พร้อมทั้งชี้เป็นแบบ
 4. ผู้สอนสั่งให้เด็กชี้แม่เอง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ให้รางวัดทันทีเมื่อเด็กสามารถชี้บุคคลได้ถูกต้อง
- เมื่อเด็กสามารถชี้แม่ ได้ถูกต้อง เปลี่ยนสอนชี้บุคคลอื่นๆ ที่ใกล้ตัวเด็ก เช่น พ่อ พี่ น้อง โดยใช้วิธีการเดียวกัน

ผู้สอนจับมือเด็กชี้แม่

ผู้สอนช่วยแตะข้อมือเด็กชี้แม่

ผู้สอนชี้แม่ให้เด็กดูและให้เด็กชี้ตาม

เด็กชี้แม่ตามคำสั่ง

2.1.3 หมวดสัตว์

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กรู้จักคำนามหมวดสัตว์ และชี้บอกได้ถูกต้อง
อุปกรณ์ ตุ๊กตาสัตว์ หรือ ภาพสัตว์ ชนิดต่างๆ

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนวางตุ๊กตาสัตว์มาบนโต๊ะ และพูด “หมา” พร้อมทั้งจับมือเด็กชี้หมา
 2. ผู้สอนวางตุ๊กตาสัตว์ 2 ชนิด สั่งให้เด็กชี้หมา พร้อมจับมือเด็กชี้
 3. ผู้สอนวางตุ๊กตาสัตว์ 2 ชนิด สั่งให้เด็กชี้หมา พร้อมทั้งแนะนำให้เด็กชี้
 4. ผู้สอนวางตุ๊กตาสัตว์ 2 ชนิด สั่งให้เด็กชี้หมา พร้อมทั้งชี้เป็นแบบ
 5. ผู้สอนวางตุ๊กตาสัตว์ 2 ชนิด สั่งให้เด็กชี้หมาเอง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ให้รางวัลทันทีเมื่อเด็กสามารถชี้ได้ถูกต้อง
- เมื่อเด็กสามารถชี้หมาได้ถูกต้อง จาก 2 ตัวเลือก เพิ่มตัวเลือกเป็น 3 และ 4 ตามลำดับ
- เมื่อเด็กสามารถชี้ หมา ได้ถูกต้อง เปลี่ยนสอนสัตว์ชนิดอื่นๆ โดยใช้วิธีการเดียวกัน (ดูบัญชีคำศัพท์ในภาคผนวก)

ผู้สอนจับมือเด็กชี้ตุ๊กตาสุนัข

ผู้สอนจับมือเด็กชี้ตุ๊กตาสุนัขจาก 2 ตัวเลือก

ผู้สอนช่วยแนะนำให้เด็กชี้ตุ๊กตาหมา

ผู้สอนชี้ตุ๊กตาหมาให้เด็กดูและให้เด็กชี้ตาม

เด็กชี้ตุ๊กตาหมาตามคำสั่ง

2.1.4 หมวดสิ่งของ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กรู้จักคำนามหมวดสิ่งของ และชี้บอกได้ถูกต้อง

อุปกรณ์ สิ่งของจริง หรือภาพสิ่งของ

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนวางแก้วบนโต๊ะและพูด “แก้ว” พร้อมทั้งจับมือเด็กชี้แก้ว
 2. ผู้สอนวางสิ่งของ 2 ชนิด ตั้งให้เด็กชี้แก้ว พร้อมทั้งจับมือเด็กชี้
 3. ผู้สอนวางสิ่งของ 2 ชนิด ตั้งให้เด็กชี้แก้ว พร้อมทั้งแนะนำให้เด็กชี้
 4. ผู้สอนวางสิ่งของ 2 ชนิด ตั้งให้เด็กชี้แก้ว พร้อมทั้งชี้เป็นแบบ
 5. ผู้สอนวางสิ่งของ 2 ชนิด ตั้งให้เด็กชี้แก้วเอง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ใ้รางวัลทันทีเมื่อเด็กสามารถชี้ได้ถูกต้อง
- เมื่อเด็กสามารถชี้แก้วได้ถูกต้องจาก 2 ตัวเลือก เพิ่มตัวเลือกเป็น 3 และ 4 ตามลำดับ
- เมื่อเด็กสามารถชี้แก้วได้ถูกต้อง เปลี่ยนสอนสิ่งของชนิดอื่นๆ โดยใช้วิธีการเดียวกัน

(ดูบัญชีคำศัพท์ในภาพผนวก)

ผู้สอนจับมือเด็กชี้แก้ว

ผู้สอนจับมือเด็กชี้แก้วจาก 2 ตัวเลือก

ผู้สอนช่วยแนะนำให้เด็กชี้แก้ว

ผู้สอนชี้แก้วให้เด็กดู และให้เด็กชี้ตาม

เด็กชี้แก้วตามคำสั่ง

2.2.5 หมวดผลไม้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กรู้จักค่านามหมวดผลไม้ และชี้บอกได้ถูกต้อง

อุปกรณ์ ผลไม้ หรือ ผลไม้จำลอง หรือภาพผลไม้

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนวางกล้วยไม้บน โต๊ะและพูด “กล้วย” พร้อมทั้งจับมือเด็กชี้กล้วย
 2. ผู้สอนวางผลไม้ 2 ชนิด สั่งให้เด็กชี้กล้วย พร้อมทั้งจับมือเด็กชี้
 3. ผู้สอนวางผลไม้ 2 ชนิด สั่งให้เด็กชี้กล้วย พร้อมทั้งแนะนำให้เด็กชี้
 4. ผู้สอนวางผลไม้ 2 ชนิด สั่งให้เด็กชี้กล้วย พร้อมทั้งชี้เป็นแบบ
 5. ผู้สอนวางผลไม้ 2 ชนิด สั่งให้เด็กชี้กล้วยเอง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ให้รางวัลทันทีเมื่อเด็กสามารถชี้ได้ถูกต้อง
- เมื่อเด็กสามารถชี้กล้วยได้ถูกต้องจาก 2 ตัวเลือก เพิ่มตัวเลือกเป็น 3 และ 4 ตามลำดับ
- เมื่อเด็กสามารถชี้กล้วยได้ถูกต้อง เปลี่ยนสอนผลไม้ชนิดอื่นๆ โดยใช้วิธีการเดียวกัน

(คู่มือชีคำศัพท์ในภาคผนวก)

ผู้สอนจับมือเด็กชี้กล้วย

ผู้สอนจับมือเด็กชี้กล้วยจาก 2 ตัวเลือก

ผู้สอนช่วยแนะนำให้เด็กซีกกล้วย

ผู้สอนซีกกล้วยให้เด็กดู และให้เด็กซีกตาม

เด็กซีกกล้วยตามคำสั่ง

2.2 การรู้จักคำกริยา

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กเข้าใจคำกริยา และสามารถแสดงกริยาได้ตามคำสั่ง

อุปกรณ์ สิ่งของจริงที่ใช้แสดงกริยาต่างๆ เช่น ช้อน ใช้สำหรับกินข้าว แปรงสีฟัน ใช้สำหรับแปรงฟัน แก้ว ใช้สำหรับดื่มน้ำ ฯลฯ

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนจับช้อน และแสดงกริยากิน พร้อมทั้งพูด “กินข้าว”
 2. ผู้สอนให้เด็กจับช้อน และพูด “กินข้าว” พร้อมทั้งจับมือเด็กแสดงกริยากิน
 3. ผู้สอนให้เด็กจับช้อน และพูด “กินข้าว” พร้อมทั้งแนะนำให้เด็กแสดงกริยากิน
 4. ผู้สอนให้เด็กจับช้อน และพูด “กินข้าว” พร้อมทั้งแสดงกริยากินเป็นแบบให้เด็กทำตาม
 5. ผู้สอนให้เด็กจับช้อน และสั่งให้เด็กแสดงกริยากินเอง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ให้รางวัลทันทีเมื่อเด็กสามารถกริยาได้ถูกต้อง
 - เมื่อเด็กสามารถแสดงกริยากินได้ถูกต้อง เปลี่ยนสอนคำกริยาอื่นๆ โดยใช้วิธีเดียวกัน
- (คู่มือชี้คำศัพท์ในภาคผนวก)

ผู้สอนแสดงกริยากินให้เด็กดู

ผู้สอนจับมือเด็กแสดงกริยากิน

ผู้สอนช่วยแนะนำให้เด็กแสดงกิริยากิน

ผู้สอนแสดงกิริยากินให้เด็กดูและให้เด็กทำตาม

เด็กแสดงกิริยากินตามคำสั่ง

3. การสอนพูด

3.1 การพูดคำนาม

3.1.1 หมวดอวัยวะ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กพูดชื่ออวัยวะได้ถูกต้อง

อุปกรณ์ รางวัล เช่น ของเล่น ขนมหุ่น

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนชี้ตาตนเอง และการกระตุ้นให้เด็กมอง พร้อมทั้งพูด “ตา”
 2. ผู้สอนชี้ตาของเด็ก และถาม “นี่อะไร” พร้อมทั้งตอบนำ “ตา” ให้เด็กพูดตาม
 3. ผู้สอนชี้ตาของเด็ก และถาม “นี่อะไร” ให้เด็กตอบเอง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ให้รางวัลเมื่อเด็กพูดชื่ออวัยวะได้ถูกต้อง
- เมื่อเด็กพูดชื่อ ตา ได้ถูกต้อง เปลี่ยนสอนการพูดชื่ออวัยวะส่วนอื่นๆ เช่น หู จมูก ปาก เท้า โดยใช้วิธีการเดียวกัน

สอนการพูดชื่ออวัยวะ

3.1.2 หมวดบุคคล

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กเรียกบุคคลได้ถูกต้อง

อุปกรณ์ รางวัล เช่น ของเล่น ขนม

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนชี้ไปที่แม่ และพูด “แม่”
 2. ผู้สอนชี้ไปที่แม่ และถาม “นี่ใคร” พร้อมทั้งตอบนำ “แม่” ให้เด็กพูดตาม
 3. ผู้สอนชี้ไปที่แม่ และถาม “นี่ใคร” ให้เด็กตอบเอง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ให้รางวัลเมื่อเด็กเรียกบุคคลได้ถูกต้อง
- เมื่อเด็กพูด “แม่” ได้ถูกต้อง เปลี่ยนสอนบุคคลอื่นๆ โดยใช้วิธีการเดียวกัน

สอนการเรียกบุคคล

3.1.3 หมวดสัตว์

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กพูดชื่อสัตว์ได้ถูกต้อง

อุปกรณ์ ตุ๊กตาสัตว์ หรือภาพสัตว์

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนชี้ตุ๊กตาหมา และพูด “หมา”
 2. ผู้สอนชี้ตุ๊กตาหมา และถาม “ตัวอะไร” พร้อมทั้งตอบนำ “หมา” ได้เด็กพูดตาม
 3. ผู้สอนชี้ตุ๊กตาหมา และถาม “ตัวอะไร” ให้เด็กตอบเอง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ให้รางวัลเมื่อเด็กพูดชื่อสัตว์ได้ถูกต้อง
- เมื่อเด็กพูดชื่อหมาได้ถูกต้อง เปลี่ยนสอนพูดชื่อสัตว์อื่นๆ โดยใช้วิธีการเดียวกัน
(ดูบัญชีคำศัพท์ในภาคผนวก)

สอนการพูดชื่อสัตว์

3.1.4 หมวดสิ่งของ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กพูดชื่อสิ่งของได้ถูกต้อง

อุปกรณ์ สิ่งของจริง หรือภาพสิ่งของ

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนชี้แก้ว และพูด “แก้ว”
 2. ผู้สอนชี้แก้ว และถาม “นี่อะไร” พร้อมทั้งตบนำ “แก้ว” ให้เด็กพูดตาม
 3. ผู้สอนชี้แก้ว และถาม “นี่อะไร” ให้เด็กตอบเอง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ให้รางวัลเมื่อเด็กพูดชื่อสิ่งของได้ถูกต้อง
- เมื่อเด็กพูดชื่อแก้วได้ถูกต้อง เปลี่ยนสอนพูดชื่อสิ่งของอื่นๆ โดยใช้วิธีการเดียวกัน
(คู่มือชี้คำศัพท์ในภาคผนวก)

สอนการพูดชื่อสิ่งของ

3.1.5 หมวดผลไม้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กพูดชื่อผลไม้ได้ถูกต้อง

อุปกรณ์ ผลไม้ หรือผลไม้จำลอง หรือภาพผลไม้

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนชี้กล้วย และพูด “กล้วย”
 2. ผู้สอนชี้กล้วย และถาม “นี่อะไร” พร้อมทั้งตอบนำ “กล้วย” ให้เด็กพูดตาม
 3. ผู้สอนชี้กล้วย และถาม “นี่อะไร” ให้เด็กตอบเอง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ให้รางวัลเมื่อเด็กพูดชื่อผลไม้ได้ถูกต้อง
- เมื่อเด็กพูดชื่อกล้วยได้ถูกต้อง เปลี่ยนสอนพูดชื่อผลไม้อื่นๆ โดยใช้วิธีการเดียวกัน (ดูบัญชีคำศัพท์ในภาคผนวก)

สอนการพูดชื่อผลไม้

3.2 การพูดคำกริยา

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กพูดคำกริยาได้ถูกต้อง
อุปกรณ์ สิ่งของจริงที่ใช้แสดงกริยา เช่น แก้ว ใช้ในการดื่มน้ำ
 ช้อนใช้ในการกินข้าว หรือภาพคำกริยา

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนจับช้อนและแสดงกริยากิน พร้อมทั้งพูด “กิน”
 2. ผู้สอนแสดงกริยากิน และถาม “ทำอะไร” พร้อมทั้งตบ
 นำ “กิน” ให้เด็กพูดตาม
 3. ผู้สอนแสดงกริยากิน และถาม “ทำอะไร” ให้เด็กตอบเอง

คำแนะนำเพิ่มเติม

- ใ้รางวัลเมื่อเด็กพูดคำกริยาได้ถูกต้อง
- เมื่อเด็กพูดกริยากินได้ถูกต้อง เปลี่ยนสอนพูดคำกริยาอื่นๆ โดยใช้
 วิธีการเดียวกัน
 (ดูบัญชีคำศัพท์ในภาคผนวก)

สอนพูดกริยา

3.3 การพูดเป็นวลีหรือประโยค

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เด็กสามารถพูดเป็นวลี หรือประโยคสั้นๆ ได้

อุปกรณ์ ภาพคำนาม เช่น บุคคล สัตว์ สิ่งของ ภาพคำกริยา

- วิธีฝึก**
1. ผู้สอนวางภาพคำนาม และภาพคำกริยาที่จะสอนไว้คู่กัน เช่น วางภาพพ่อคู่กับภาพกิน
 2. ผู้สอนชี้ภาพพ่อ และภาพกิน ตามลำดับ พร้อมทั้งพูด “พ่อกิน”
 3. ผู้สอนชี้ภาพซ้ำ และถาม “พ่อทำอะไร” พร้อมทั้งตอบนำ “พ่อกิน” ให้เด็กพูดตาม
 4. ผู้สอนชี้ภาพซ้ำ และถาม “พ่อทำอะไร” ให้ได้ตอบเอง

คำแนะนำเพิ่มเติม

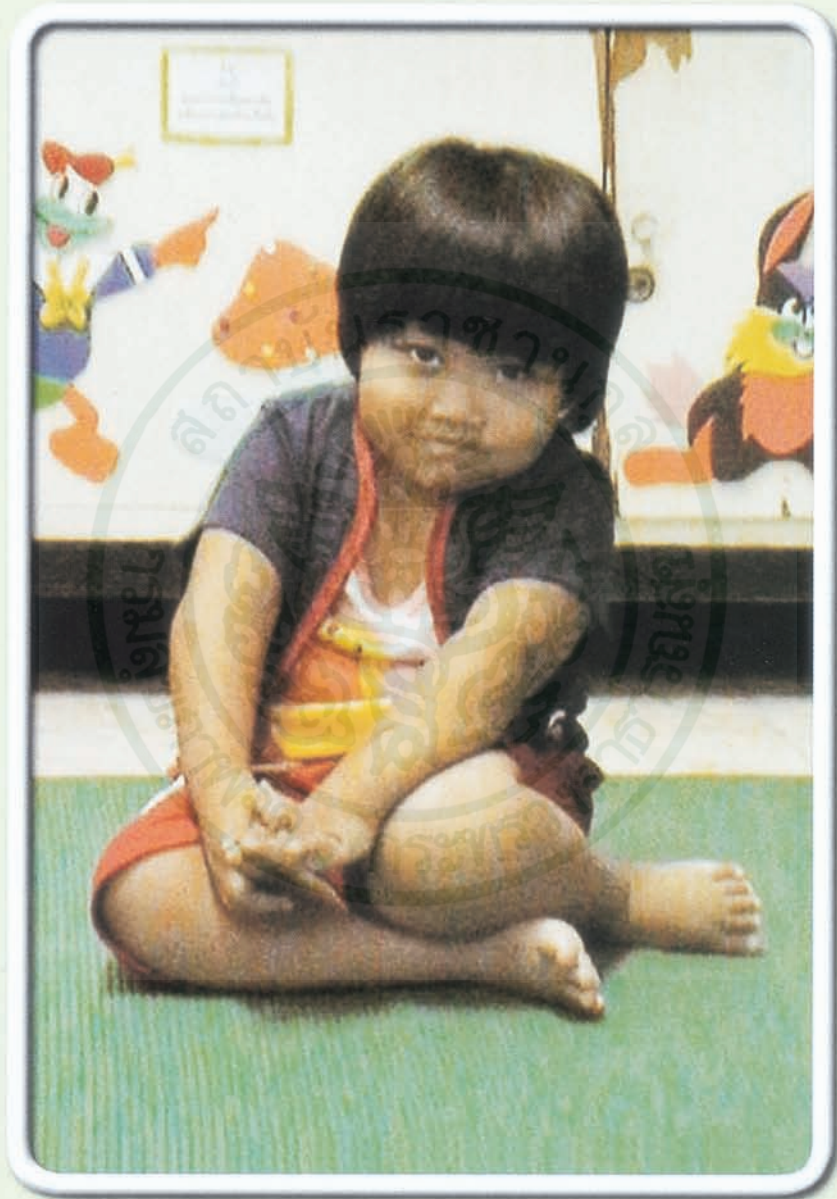
- เมื่อพูดวลี พ่อกินได้ เปลี่ยนภาพและสอนวลีอื่นๆ โดยใช้วิธีการเดียวกัน
- ก่อนสอนการพูดเป็นวลี หรือประโยค เด็กควรจรรู้จักคำ และสามารถพูดบอกคำศัพท์ในหมวดต่างๆ ได้ดี
- ฝึกพูดเป็นประโยคที่ยาวขึ้น โดยเพิ่มจำนวนภาพ หรือจำนวนคำ ที่ประกอบด้วยประธาน กริยา และกรรมในประโยค เช่น พ่อกินปู แม่กินปลา

สอนพูดเป็นวลีหรือประโยค

ה כחשאר ת

สถาบันราชานุกูล
กรมสุขภาพจิต
กระทรวงสาธารณสุข

บัญชีคำศัพท์

คำนาม หมวดสัตว์	คำนาม หมวดสิ่งของ	คำนาม หมวดอวัยวะ	คำนาม หมวดผลไม้	คำกริยา
กบ	จาน	หู	กล้วย	หิวผม
กวาง	ชาม	ตา	แตงโม	กระโดด
เสื่อ	กรรไกร	ปาก	สับปะรด	เดิน
ลิง	พัดลม	จมูก	เงาะ	หัวเราะ
หอย	กระเป๋า	ลิ้น	ส้ม	เช็ดตัว
สิงโต	มีด	คอ	องุ่น	ล้างเท้า
ไก่	ช้อน	เท้า	มะม่วง	ล้างมือ
งู	ส้อม	แขน	แอปเปิ้ล	วิ่ง
ช้าง	กางเกง	มือ	มังคุด	อ่าน
นก	กระโปรง	คาง	ชมพู่	เขียน
หมา	เสื่อ	คิ้ว	มะละกอ	ฟังวิทยุ
ม้า	ดินสอ	ข้อศอก		ดูทีวี
เปิด	เก้าอี้	หัวไหล่		รดน้ำต้นไม้
แมว	โต๊ะ	หัวเข่า		กวาดบ้าน
หมู	ร่ม	ฟัน		ยื่น
ผีเสื้อ	แหวน			นอน
ปู	หมวก			ดื่มน้ำ
จระเข้	แปรงฟัน			กินข้าว
วัว	ถ้วย			แปรงฟัน
ปลา	เตียง			เตะฟุตบอล
	รองเท้า			อาบน้ำ
	รถยนต์			ล้างหน้า
	เรือ			ร้องไห้
	รถไฟ			ไหว้
	ตู้			เล่นชิงช้า
	หวี			
	ถัง			
	เครื่องบิน			
	ปืน			
	วิทยุ			
	โทรทัศน์			

รายชื่อโรงพยาบาล

โรงพยาบาลของราชการที่พร้อมให้บริการด้านการแก้ไขการพูด มีดังนี้

กรุงเทพมหานคร

- ◆ โรงพยาบาลรามธิบดี พญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0-2201-1448, 0-2201-1476
- ◆ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช แขวงสายไหม เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10200 โทร. 0-2534-7273, 0-2534-7627
- ◆ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ถ.พระราม 4 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร. 0-2256-4434
- ◆ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ถ.ราชวิถี กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0-2246-1647 ต่อ 93710, 0-2246-0066 ต่อ 93257
- ◆ โรงพยาบาลเลิดสิน บางรัก กรุงเทพฯ 10500 โทร. 0-2235-0330-5 ต่อ 1265
- ◆ โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า บุคคโล ธนบุรี กรุงเทพฯ 10600 โทร. 0-2475-2555
- ◆ โรงพยาบาลศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 โทร. 0-2419-7411
- ◆ สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี พญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0-2246-1260-8 ต่อ 2301
- ◆ โรงพยาบาลกลาง เขตป้อมปราบ กรุงเทพฯ 10100 โทร. 0-2221-6141 ต่อ 211, 2112
- ◆ โรงพยาบาลวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2243-0151-79 ต่อ 2173
- ◆ โรงพยาบาลตำรวจ ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร. 0-2252-8111 ต่อ 4254, 0-2252-7138
- ◆ สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ ถ.พระราม 6 พญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0-2245-7833
- ◆ สถาบันราชานุกูล เขตดินแดง กรุงเทพฯ โทร. 0-2245-4601 ต่อ 4505

ภาคกลาง

- ◆ โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270 โทร. 0-2361-2727, 0-2361-2828
- ◆ โรงพยาบาลศูนย์ราชบุรี อ.เมือง จ.ราชบุรี 70000 โทร. 0-3232-7901-8 ต่อ 2112

- ◆ โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง) อ.เมือง จ.นครปฐม 73210
โทร. 0-3432-1983-5 ต่อ 3405-6
- ◆ ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ อ.เมือง จ.นนทบุรี
11000 โทร. 0-2591-5455 ต่อ 2201
- ◆ โรงพยาบาลสระบุรี อ.เมือง จ.สระบุรี 18000 โทร. 0-3631-6555 ต่อ 3085

ภาคเหนือ

- ◆ สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ 50180
โทร. 0-5389-0238- 44 ต่อ 3114
- ◆ โรงพยาบาลศูนย์เชียงรายประชานุเคราะห์ อ.เมือง จ.เชียงราย 57000
โทร. 0-5371-1300, 0-5371-1009 ต่อ 260
- ◆ คลินิกโสตสัมผัสและการพูด ภาควิชาโสตนาสิกการังษีวิทยา คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 50002 โทร. 0-5394-5562, 0-5394-5565

ภาคตะวันออก

- ◆ โรงพยาบาลชลบุรี อ.เมือง จ.ชลบุรี 20000 โทร. 0-3827-4200-7 ต่อ 317
- ◆ โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี 20180
โทร. 0-3824-5735- 9 ต่อ 2099
- ◆ โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา 24000 โทร. 0-3881-4375-8

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ◆ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002
โทร. 0-4334-8396
- ◆ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น 40002
โทร. 0-4324-23-44 ต่อ 3730
- ◆ โรงพยาบาลสกลนคร อ.เมือง จ.สกลนคร 47000
โทร. 0-4271-1615, 0-4273-0419 ต่อ 2330

ภาคใต้

- ◆ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
โทร. 0-7421-2070 ต่อ 1390
- ◆ โรงพยาบาลหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110 โทร. 0-7423-1031 ต่อ 1835
- ◆ โรงพยาบาลตรัง อ.เมือง จ.ตรัง 92000 โทร. 0-7521-8018 ต่อ 4100
- ◆ โรงพยาบาลยะลา อ.เมือง จ.ยะลา 95000 โทร. 0-7321-2543, 0-7324-4711-8
- ◆ โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000 โทร. 0-7621-7293-8

เอกสารอ้างอิง

เจียมใจ จิระอัมพร. ปัญหาทางการพูดของเด็กปัญญาอ่อนและวิธีแก้ไข, 2539. อัดสำเนา
เดือนฉาย แสงรัตน์นายนต์. คู่มือฝึกพูดเด็กออทิสติกสำหรับผู้ปกครอง. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ ครูสภากาชาดพร้าว, 2545.

รจนา ทรรทรานนท์, ชนัตต์ อรรถมานนท์ และสุมาลี ดิจงกิจ. ความผิดปกติทางการพูด.

กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2529.

รจนา ทรรทรานนท์. รจนานิพนธ์. ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา คณะแพทยศาสตร์

โรงพยาบาลราชวิถี มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537.

